

Van de bedrijven die aangesloten zijn bij Agrovison geeft inmiddels 21 procent alle voer op stal, waarvan driekwart met summerfeeding.

SLECHTE OPBRENGSTPRIJZEN **VERMINDEREN DE GROEI** VAN DE SECTOR DIRECT. TECHNISCH ZIJN ER LICHTE VERBETERINGEN TE ZIEN OP GEBIED VAN TANKCELGETAL EN VRUCHTBAARHEID.

EVEN PAS OP DE PLAATS

Robotmelkers houden probleem met celgetal

DE groei van melkveebedrijven na 2008 is gemiddeld maar één koe per jaar. In de jaren daarvoor groeiden bedrijven gemiddeld met steeds vier à vijf koeien per jaar. Dat blijkt uit de cijfers van Agrovison, verzameld uit de data van bijna 1.700 deelnemers aan Comru-monitor.

Uit het overzicht van alle deelnemende bedrijven (zie tabel 1) blijkt dat de bedrijven jaarlijks nog wel groeien, maar minder sterk dan voorheen. Behalve dat er elk jaar nog een koe bijkomt, is ook de productie toegenomen. Daardoor is er toch iets meer toename van de omvang dan op het eerste oog het geval lijkt. Omgerekend produceerde het gemiddelde, bij Agrovison aangesloten bedrijf nog 864.000 kilo melk. In 2009 werd dat

FOTO: HANS PRINSEN

900.000 en in 2010 lag het gemiddelde op 917.000 kilo. Door de slechte opbrengstprijzen van eind 2008 en 2009 hebben veel bedrijven groeiplannen even in de ijskast gezet. In de jaren ervoor was de gemiddelde toename iets meer dan 40.000 kilo melk per bedrijf.

Het percentage pinken op het aantal koeien is wel toegenomen. In 2007 was dat 33 en het afgelopen jaar lag het op 38 procent. Wat betreft aantal stuks jongvee zijn veehouders dus wel in staat hun vee te vervangen én een groeisput te maken. Want voor een vervanging van 30 procent (oftewel het jaarlijkse percentage afvoer) zouden 27 pinken volstaan. Op het gemiddelde bedrijf zijn echter 35 pinken, dus een groei van acht dieren is mogelijk. ➔

1. Groei maakt even pas op de plaats

overzicht gemiddelde kengetallen van alle Agrovision-bedrijven

	2010	2009	2008	2007	2006
aantal koeien	92	91	89	84	80
aantal pinken	35	32	31	28	28
melkproductie (kg/koe/dag)	27,3	27,1	26,6	26,8	26,8
vet (%)	4,43	4,38	4,38	4,40	4,42
eiwit (%)	3,55	3,52	3,53	3,54	3,52
ureum (mg/100 gram melk)	22	22	23	24	24
tankcelgetal (cellen/ml x 1.000)	192	195	201	204	196
verwachte tussenkalf tijd	418	418	422	420	417
interval afkalven - 1e tocht	84	85	83	84	83
interval afkalven - 1e inseminatie	94	95	95	95	95
aantal inseminaties per koe	2,06	2,07	2,14	2,11	2,04
aantal inseminaties per pink	1,55	1,57	1,62	1,58	1,55
afvoer koeien (%)	29,8	30,3	26,2	25,6	28,0

bron: Agrovision

De laatste twee jaar zijn de bedrijven steeds maar één koe per jaar gegroeid. Daarvoor was de toename van het aantal koeien groter. De slechte melkprijs van eind 2008 en 2009 kan een reden zijn voor de groeivertraging.

2. Hoog tankcelgetal kost 2,4 kilo melk per koe per dag

resultaten bedrijven gerangschikt op tankcelgetal (2010)

	25 % laagste	25 % hoogste
tankcelgetal (cellen/ml x 1.000)	121	272
aantal koeien	90	95
aantal pinken	34	36
BSK bedrijf	43	40,1
melkproductie (kg/koe/dag)	28,4	26,0
vet (%)	4,43	4,43
eiwit (%)	3,54	3,56
verwachte tussenkalf tijd	408	424
afvoer koeien (%)	29,9	29,8

bron: Agrovision

Mastitis grijpt in op het algemene functioneren van de koe. Het is duidelijk dat bedrijven met een gemiddeld hoog tankcelgetal een lagere melkproductie en verminderde vruchtbaarheid bij hun koeien realiseren.

23

3. Op stal melkt harder

bedrijven gerangschikt op beweidingssysteem (2010)

	onbeperkt weiden	beperkt weiden	zomerstalvoeren	summerfeeding
aantal koeien	75	88	104	108
BSK bedrijf	40,2	41,6	41,4	42,8
melkproductie (kg/koe/dag)	26,2	27,3	27,3	28,0
vet (%)	4,41	4,43	4,45	4,43
eiwit (%)	3,56	3,55	3,56	3,53
ureum (mg/100 gram melk)	23	22	22	22
tankcelgetal (cellen/ml x 1.000)	196	188	192	196
verwachte tussenkalf tijd	423	416	415	415
interval afkalven - 1e tocht	89	82	82	80
interval afkalven - 1e inseminatie	99	94	92	92
aantal inseminaties per koe	2,01	2,05	2,11	2,13
afvoer koeien (%)	28,6	29,4	32,6	32,3

bron: Agrovision

Naarmate de weidegang afneemt, neemt de melkproductie per koe toe. In summerfeedingsystemen geven de koeien het meest. De bedrijven in die categorie zijn ook de grootste, met gemiddeld 108 koeien.

4. Langzame verschuiving van wei naar stal

aantal bedrijven gerangschikt op beweidingssysteem (in %)

	2010	2009	2008	2007	2006
onbeperkt weiden	14	14	14	15	15
beperkt weiden	47	48	49	50	50
zomerstalvoeren	6	6	5	5	4
summerfeeding	15	13	12	10	10
anders/niet bekend	18	19	19	20	21

bron: Agrovision

Inmiddels houdt 21 procent van de bedrijven die bij Agrovision zijn aangesloten de koeien op stal. Summerfeeding is daarbij meer toegepast dan zomerstalvoeren.

Technisch beter

Op technisch vlak is een verbetering te zien op het gebied van vruchtbaarheid. Het aantal inseminaties neemt licht af en ook de verwachte tussenkalftijd daalt langzaam. De jaren ervoor waren deze cijfers ook verslechterd als gevolg van de blauwtongbesmettingen in 2006 en 2007. Het lijkt erop dat de vruchtbaarheidscijfers nu weer op het niveau zijn van voor de blauwtongbesmettingen.

Dat heeft ook gevolgen voor het gemiddelde tankcelgetal. Want dat is evenredig met de vruchtbaarheid na een toename nu weer bezig met een gunstige ontwikkeling. De daling van het tankcelgetal heeft ook effect op de gemiddelde melkproductie van de koeien.

Door een selectie te maken op gemiddeld tankcelgetal is te zien dat de 25 procent bedrijven met het laagste tankcelgetal een gemiddeld tankcelgetal van 121.000 cellen per milliliter melk realiseren (zie tabel 2). De 25 procent hoogsten realiseren een tankcelgetal van 272.000 cellen per milliliter. Dat zijn de bedrijven die vaker te maken hebben met (sub)klinische mastitis. Bij die bedrijven is de gemiddelde melkproductie 2,4 kilo melk per koe per dag lager. De vruchtbaarheid lijdt ook onder het hogere tankcelgetal, want de gemiddelde verwachte tussenkalftijd is 16 dagen hoger.

Meer koeien op stal

Uit de cijfers blijkt ook dat bedrijven steeds meer gebruikmaken van zomerstalvoeren en summerfeeding; systemen waarbij de koeien jaarrond op stal blijven (zie tabel 4). Inmiddels werkt 21 procent van de bedrijven met zomerstalvoeren of summerfeeding, 7 procent meer dan vijf jaar geleden. In tabel 3 is te zien dat bedrijven met summerfeeding ook de groot-

STERKTE-ZWAKTEANALYSE GEEFT SNEL INZICHT IN FINANCIËEL EFFECT VAN TECHNISCHE RESULTATEN.

'Duidelijk zicht op verbeterpunten'

Gebruikers van Comrmonitor van Agrovision kunnen sinds kort gebruik maken van de sterkte-zwakteanalyse. Het kost niets extra, want het is onderdeel van het pakket. Robbert Haijntink in Laren is betrokken bij de ontwikkeling van deze analyse. Hij werkt er al een jaar mee.

In de sterkte-zwakteanalyse kan Haijntink kiezen met welke groep hij zijn technische resultaten wil vergelijken. „Ik kies de groep op basis van melksysteem. Ik werk met een melkrobot en ik wil mijn cijfers vergelijken met die van andere robotmelkers.” Het is ook mogelijk om te vergelijken op basis van ondermeer omvang, grondsoort of voersysteem.

„Belangrijk is dat je direct in euro's ziet hoe je presteert. Wat de sterke onderdelen zijn, maar ook wat de zwakke plekken binnen je bedrijf zijn. Zo kan bij mij de levensproductie van de afgevoerde koeien over de afgelopen drie jaar best

FOTO: HANS PRINSEN

PROFIEL

Naam: Robbert Haijntink (34). **Woonplaats:** Laren (Gld.). **Bedrijf:** 90 roodbonte melkkoeien op 46 ha zandgrond. Gerrit Haijntink (69) werkt nog volop mee in het bedrijf.

een stuk hoger. Eerder dacht je dit, maar was het niet zo goed te plaatsen. Nu zie je in de vergelijking met andere bedrijven dat hier op jaarbasis een financieel verschil van bijna €14.000 zit. Over 2010 hadden we 22,7 procent afvoer. Als we dit weten vast te houden stijgt de levensproductie zeker ook.

Deze analyse maakt inzichtelijk welke goede punten je minimaal moet zien vast te houden en op welke plekken je nog echt kunt verbeteren.”

Haijntink weet ook dat veranderen van technische cijfers een kwestie van lange adem is. Elke week de sterkte-zwakteanalyse bekijken heeft geen zin. Na het afsluiten van een kwartaal worden nieuwe gegevens ingelezen. Dat is een goed moment om de analyse uit te voeren. „Bij mij komt het er op neer dat het vooral winterwerk is. Dan heb ik meer tijd voor dit soort analyses. Ik sluit dat het jaar af en maak plannen voor het nieuwe jaar.”

5. Tankcelgetal op robotbedrijven hoger

bedrijven gerangschikt op melksysteem

	melkrobot			conventioneel		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008
aantal bedrijven	221	215	170	1204	1295	1418
aantal koeien	96	94	94	90	89	88
melkproductie (kg/koe/dag)	28,1	27,9	27,3	27,1	27,0	26,6
vet (%)	4,39	4,36	4,36	4,44	4,38	4,39
eiwit (%)	3,54	3,52	3,52	3,55	3,53	3,53
ureum (mg/100 gram melk)	23	22	23	22	22	23
tankcelgetal (cellen/ml x 1.000)	213	214	225	187	188	197
verwachte tussenkalftijd	420	420	421	416	416	421
interval afkalven - 1e tocht	84	84	81	82	83	82
interval afkalven - 1e inseminatie	96	96	94	94	94	94
aantal inseminaties per koe	2,08	2,08	2,15	2,06	2,06	2,14
afvoer koeien (%)	31,7	32,0	28,0	29,7	30,0	26,1

bron: Agrovision

Het tankcelgetal op robotbedrijven is structureel hoger dan op conventioneel melken- de bedrijven. Maar de trend naar lager celgetal is ook bij robotbedrijven zichtbaar.

ste zijn, met gemiddeld 108 koeien. Op deze bedrijven geven de koeien gemiddeld 1,8 kilo melk meer dan op de bedrijven die onbeperkt weidegang bieden. Van de bedrijven die weidegang bieden, past het grootste deel dit beperkt toe.

Automatisering wordt als reden genoemd voor het meer opstallen van koeien. In de praktijk blijkt de helft van de bedrijven met een melkrobot beweidings toe te passen. Bedrijven die werken met een automatisch melksysteem, melken gemiddeld een kilo melk meer per koe. Wel realiseren ze jaar op jaar een hoger tankcelgetal dan hun conventioneel melkende collega's. Gemiddeld is dat ongeveer 25.000 cellen (zie tabel 5). Gunstig is dat ook de bedrijven met een automatisch melksysteem het gemiddelde tankcelgetal zien dalen.

Wijnand Hogenkamp